

ÁCS MARGIT

A Szakállas Troll

Remeték II.

(*Napnyugta*) Arról a pontról nyílik a legszebb kilátás. Ebben a hegyoldalba épült utcasorban a teraszokról, az emeleti ablakokból bizonyára még szélesebb a panoráma, de az üdülőtelepet járva csakis innen lehet belátni hosszan-hosszasan a völgybe, innen követhette a szem a települést északkeletről szegélyező sziklás, meredek hegyoldal folytatását, a hegyvonulatot s a mögötte felpúposodó csúcsok rajzolatát. A völgy nyugatnak tartott, elsimult, feloldódott a távolban, ahol lebukik a nap. Derült időjárás esetén tündökletes sárga vagy vöröslő fény öntötte el a szem elé táruló völgyet, aranyban fürdött az utcának az a rövid szakasza is, amiről szó van, körös-körül pedig sűrűsödött az árnyék. Itt, a maradék fényfoltban állt minden napnyugtakor a Szakállas Troll, mégpedig fél lábon, úgy, hogy másik talpát a combtőhöz tapasztotta, vagyis a térdét oldalra kifordítva lábszárát felhúzta vízszintesen tartott combjához. Bő rövidnadrágot viselt, s mivel sovány volt, egyetlen pipaszár lábon állva földre szúrt bábunak vélhette az ember. A bábuképzetet az is erősítette, hogy a fejét mintha egy mesebeli óriásról illesztették volna vézna, enyhén meggörbült törzséhez. A természet eleve aránytalanul nagyra méretezte a koponyáját, groteszk hatást keltett volna a dús, hosszú szakáll, a vállát verő és csimbókosan meredező ősz sörény nélkül is, de így, hogy a tetemes szőrzet eltakarta a nyakát, annak centiméterei is hozzáadódtak a fejéhez, és persze körben a haj és a szakáll széles, borzas sávja is, így ha nem bábunak nézte az ember, mert teszem azt megmozdult, akkor meg olyan volt, mintha busó álarcot viselne. Állt az út közepén a lemenő nappal szemben, arcát kissé megemelve a szempilláin keresztül szűrte át az eleinte vakító, majd egyre tompább fényt. Amikor már egészen ki tudta nyitni a szemét, mert a napkorong a horizont alá merült, még várt egy kicsit, megvárta, amíg a pír is eltűnik az égről, aztán gyors, pattogó léptekkel megindult az erdőbe, a sátra irányába, hogy elrendezze éjszakára, mielőtt beáll a sötét. Olykor a telep utcáinak valamelyike felé vette az irányt, mert egymásik, sörözni összeülő férfitársaság eltúrta, hogy közéjük telepedjék. És Szakállas Troll mindig tudta, hogy melyik háznál gyülekezik éppen egy efféle kompánia, pedig mindenki azt hihette róla, hogy se lát, se hall, és csak a csigákkal és a lemenő napkoronggal képes kommunikálni.

Az Ügyvéd Úr estefelé szerette megtenni napi egészségügyi sétáját, emiatt nemegyszer el kellett haladnia a fél lábon álldogáló Troll mellett. Gyalogosan könnyen ki lehetett kerülni, a hazatérő autósoknak viszont gondot okozott. Többen ugyanis az üdülőházak tulajdonosai közül innen is eljártak dolgozni, mialatt a családjuk az egész szezont végignyaráltta, nem is szólva a fiatalabb korosztályba tartozó állandó lakókról. Hiszen immár nem nyugdíjas-lerakatként működött az üdülőtelep. Az egykori tulajdonosok, akik néhány évtizede megvásárolták a telkeket, és kis dácsáikat jórészt saját kezükkel megépítették más, nagyobb szabású építkezéseknél megmaradt vagy onnan elcsent anyagokból, sorban meghaltak, vagy egyszerűn csak kiöregedtek a kert, a ház gondozásából, és eladogatták a „birtokot”, ahogy féltréfásan nevezték a tipikus

Kádár-kori szerzeményt. A fiatal vevők azért költöztek ide, mert a távolságokat tekintve az agglomerációs övezethez tartozónak lehetett minősíteni a hegyek közé eldugott, néhány utcából álló települést. Kívül esett ugyan a hivatalosan agglomerációnak nevezett terület határán, ám csak néhány kilométerrel, s ekkora távolság az autósoknak igazán nem számít. A házakat átalakították, kipofozták, vagy egészen újakat építettek a helyükbe, a telep kezdett divatba jönni, s immár a drága autókkal furikázó, az üzleti szektorból érkezett, ifjú háztulajdonosok kezdték reprezentálni a lakosságot. A korhadó faházacskák, a megroggyant téglavityillók pedig behúzódtak az erdei párás levegőn szertelen vitalitással terebélyesedő díszfák, bokrok takarásába a maradék idős óslakóval egyetemben.

Négy-öt autóst érintett csak érzékenyen Szakállas Troll lecövekelése az utca közepén. Ezek először szentségettek, szidták Trollt meg a kedves keresztanya térgyét, persze nem ebben a szolid, familiáris stílusban, hanem ahogy az újabb generációk szokás, de a legdurvább nyelvi fordulatokkal sem tudták Trollt arrébb mozdítani, sőt, még csak egy jóleső veszekedést sem tudtak kicsiholni belőle, mert ő ignorálta a szidalmakat. Így hát visszatolattak, s következő alkalommal már másik útvonalon közelítették meg az otthonukat. Bizonyára volt közöttük olyan is, akiben megmoccant valami ősi tisztelet a szent örültek iránt, és káromkodás nélkül tette meg a kerülő utat. Végtére az üzleti szférában is emberek dolgoznak, s lehetetlen, hogy ne akadjon közöttük érző lélek is.

Egyik este az Ügyvéd Úrnak kedve támadt megállni pár percre a lehanyagló nappal szemközt. Szakállas Trollt ez érezhetően zavarta, de szólni nem szólt, csak egy mélyebb lélegzetet vett, amikor az Ügyvéd végre továbbállt. Néhány nap alatt azonban mindketten megszokták a röpke együttálldogálást, s ekkor az idősebb úr a vasalt farmernadrágjában, vasalt pólójában, öblítőszert- és arcszeszillattal körülöngve meg is szólította az esőáztatta, rosszul száradó textilek savanyú bűzét és többhetes izzadtság szagát árasztó erdőlakót. – Jóember! Miért áll fél lábon? Mire jó ez?

Az Ügyvéd alkalmas időpontot választott a kérdéshez, épp eltűnt az utolsó fénycsík is a láthatárról. A Trollnak meglepően szép, mély hangja volt. – Láttam egy filmben. Egy öreg maori állt így, úgy nézett ki, mint most én. Még a haja és a szakáll is.

– Tudom – mondta az Ügyvéd kelletlenül, mert nem szeretett meglepődni, márpedig a Troll válaszában kulturáltsága meglepte. – Egyébként nemcsak a maorik, általában a polinéz óslakók szokása ez, de mi jó van benne? – A Troll felhúzta és leejtette vállát: – Én is azért próbáltam ki, hogy megtudjam. A filmben azt mondták, hogy ezeknek az új-zélandi muksóknak a kultúrája a legrégebb a Földön létező kultúrák között. Olyat tudnak, amit mi már nem.

Az Ügyvéd két felfelé fordított tenyerét rázogatva sürgette a Trollt, hogy hát akkor mi a fene az a tudás, amihez fél lábon állva lehet hozzájutni. A Troll az eltűnt fény után nézett. – Nem tudom, uram. Először nehéz. Ide-oda inog az ember. Rájön, hogy milyen ügyetlen, mondjuk, egy madárhoz képest. Aztán megszokja, mert mindent meg lehet szokni. Tudja, mit, uram! Próbálja ki. – Az Ügyvéd elmosolyodott, végignézett vasalt farmernadrágba bújtatott visszeres lábain, megroggyantotta fémprotézis beültetésére rászoruló térdét: – Jóember, ha tudná, milyen boldogan megtenném!

A Troll egy pillanatig elégedettséget érzett, lám, van valami, amire ő alkalmasabb, mint ez a nagyképű, öntelt alak, aki előtt mindenki hajbókol itt a tele-

pen, s a legbőszítőbb a kegyes jóindulat a pofáján, amivel viszonozza a drágaügyvéduramozást. Ez tényleg azt hiszi magáról, hogy különb mindenkinél. Ennek mindenki csicska, még azok is, akikkel kegyeskedik szóba állni. Végtére az lett volna a rendjén való, ha az imént őt 'uram'-nak szólította volna, ahogyan illik és szokás. De nem, neki ettől csak egy 'jóember' dukál. Hirtelen belenézett az Ügyvéd arcába: – Magának akkor se sikerült volna, amikor még fiatal volt. Mert magát ez az egész nem érdekli eléggé ahhoz. Maga... csak sétálgat.

És sebesen elindult a sátra felé.

Az Ügyvéd utána szólt: – Szép. Mi más volna? Csakugyan szép. De hát egyik naplemente olyan, mint a másik.

A Szakállas Troll nem állt meg, de magában még sokáig forgatta, hogy mit lehetett volna válaszolnia az öregúr kekeckedésére. Nem talált kellően frap-páns választ, mert éppen azt nem tudatosította soha, ami oda vonzotta az utolsó fényfoltra az izzó napkoronggal szembe. Az ugyanis csak egy érzés. Ő áll a földön, egy Föld nevű bolygó felszínén, amely, lám, forog, forog hátrafelé, míg ő úgy látja, mintha a napkorong süllyedne egyre lejjebb. Ez a lassú mozgás a kozmosz mozgása, ami éppen a jelen pillanatban is történik, mégpedig az ő szeme előtt. Az is szemmel látható, hogy ő a bolygójával együtt mozog elfele a Naptól, tehát ő maga is benne van a kozmoszban, pedig ezt ésszel csak tudni lehet, de nem lehet felfogni. Minek gondolna az ember saját tartózkodási helyeként a világűr csillagaira, amikor még az erdőből is csak pár négyzetméternyit lát át? De amikor a Naptól való elfordulásával megmutatja magát neki a Földgolyó, és egyúttal megmutatkozik előtte a Nap is, és lelepleződik, hogy csak egy égitest, ő, aki a Föld porszemnyi helyén álló eleven földi porszem, a végtelen Űr csillagrendjébe leshet be, az Univerzum teljes jogú porszemeként. Van-e, amitől létezőbbnek érezheti magát az ember? Apróbbnál apróbbnak, de létezőnek. Akit némán, lassan és gyengéden visz magával a bolygónk, amelyet viszont egyre csak forogat és továbbsodor a kozmikus erő.

Ezt Szakállas Troll nem tudta megfogalmazni, még kevésbé tudta volna elmagyarázni az Ügyvéd Úrnak, s ha netán mégis, az Ügyvéd Úr rákérdezett volna: Na de könyörgöm! Minden este?

(Napkelte) Az Ügyvéd Úr meg azon morfondírozott, hogy vajon milyen életet élhetett korábban ez a nyomorult szőrmók, ki lehetett, hiszen a filmet a maorikról nyilván nem a sátrában látta. A telep egyetlen szolgáltatóintézménye, a sarki büfé, amely főleg a hétvégi turistákra számítva üzemelt, a helyiek csak egy-egy sörre és az aktuális hírekért szoktak leülni a napernyők alá rögzített asztalaihoz, már bezárt, de az Ügyvéd Úr a Büfésnél is kivételezést élvezett, tehát beköszönt neki a zárt kapu fölött, mire a Büfés készségesen felállt vacsorájától, és kérés nélkül hozta az Unikumot az ásványvízzel, az öregúr esti italát. Ha napközben tért be a büfébe, akkor hosszúlépést szokott rendelni. A Büféstől tudta meg az öregúr, hogy a telepen Szakállas Trollnak nevezik a templomromok mögött sátrazó új lakót. – Szakállas Troll? – furcsálkodott az Ügyvéd. – Miért? Volt talán szakálltalan is? – A Büfés maga is meglepődött kissé a már-már feledésbe merült emléken: – Tényleg! Volt egy Kopasz Troll is. Együtt bukkantak fel kora tavasszal, egyszer még hó is esett akkor, s ezek ketten a sátorban... Kamilla, tudja, az a bolond lány, akkor beengedte őket a garázsába, mert neki nincs autója, csak raktárnak használja úgyis. Ami azt illeti, az egész házát, az egész kertjét raktárnak használja, begyűjt minden lomot. Na, begyűjtötte a két Trollt is. De a Kopasz Troll hamar elpárolgott innen, lent, a faluban

talált egy özvegyasszonyt. Képzelteri, Ügyvéd Úr, milyen az a fehérnép. Igaz, a Kopasz Troll se egy dalia.

A Büfés se tudta, hogy honnan keveredett a településükre a két Troll, nyilván előzőleg is hajléktalanként tengődtek valahol Pesten vagy valamelyik nagyobb városban. De hogy eredetileg mik lehettek? Azt talán Kamilla tudja, aki azóta is pátyolgatja a Szakállas Trollt, amióta az visszaköltözött a sátrába. Néha kaját visz neki, pedig neki sincs sok, nincs jövedelme. A villanyt és a vizet is kiköttette a házából, azzal az ürüggyel, hogy kíméli a környezetet, de persze arról van szó, hogy nem tudja fizetni a számlákat. Amellett vegetáriánus. Rossz elképzelni, miféle kajákat vihet annak a szerencsétlennek. A Szakállas Troll biztosan nem vegetáriánus, mert nagyon örül mindig, amikor a Büfés odanyom neki egy hamburgert vagy sült kolbászt. Nehogy azt higgye az Ügyvéd Úr, hogy ezek lejárt szavatosságú áruk, rendes ételek, őt nem vágja a földhöz az adományozás, csak nem akar belőle rendszert csinálni, nehogy beszoktassa a kerthelyiségbe a Trollt, megijednek tőle a vendégek.

Az Ügyvéd köszönő viszonyban volt Kamillával, ahogyan a telep minden egyes lakójával, de míg azok többségével meg is állt néha egy-két szót váltani, Kamillával nem beszélgetett soha. Egyrészt azért nem, mert Kamilla gyorsan járt, hosszú, ruganyos léptekkel, mintha mindig sietne valahová, csak konkrét okkal lehetett volna megállítani, az Ügyvédnek pedig ilyen oka nem adódott. Másrészt a lány – mert bár bőven asszonykorban járt, mindenki önkéntelenül lánynak, és nem nőnek nevezte – szép volt, és az Ügyvéd Úr egész életében zavarba jött a női szépségtől. Harmadrészt Kamilla nyilvánvalóan pszichiátriai eset volt hangulatingadozásaival, mániáival, folytonos konfliktusaival, az Ügyvéd pedig félt és visolygott a bolondoktól, mert három évtizeden át egy olyan feleséggel élt együtt annak haláláig, aki bipoláris személyiségzavarban szenvedett. Pontosabban az Ügyvéd Úr szenvedett folyamatosan a neje betegségétől, az asszony csak időszakosan élt át poklokat, derült fázisaiban jól elvott magával, a férje viszont ilyenkor is rettegett a bármikor bekövetkező fordulattól. Az Ügyvéd tehát lemondott arról, hogy Kamillánál folytassa a kutakodást a Szakállas Troll múltja után, ám a véletlen úgy hozta, hogy mégis kapcsolatba került vele.

Egy csoportosuláshoz ért egyik esti sétája alkalmával, jól ismerte az ott álldogáló asszonyokat és férfiakat, tehát csatlakozott hozzájuk, és fülelt, miről tárgyalnak. Valaki ellopta a Szakállas Troll kerékpárját, amely mindig ott parkolt a sátra mellett, egy nagy faággal letakarva. Óriási szemétség, háborogtak a szomszédok, éppen egy ilyen nyomorulttól, ki volt képes még ezt a szerencsétlen embert is kifosztani, nem, az nem lehet, hogy a telepről valaki, itt azonnal felismernék a gépet, eladni meg, ugyan már, teljesen értéktelen az a járgány, biztosan egy turista volt, aki jópofának tartotta, hogy elemelje a biciklit, ami épp az útjába került, és leguruljon vele az autóbuzsmegállóhoz. Meg is kéne nézni, nincs-e ott a megállónál behajítva egy bokorba. Ekkor szólalt meg Kamilla, hogy ő már megnézte, nincs ott semmi. Jenő meg bebújt a sátrába, még vele sem akar szóba állni. – Mindenki felfogta, hogy Szakállas Trollnak neve van: Jenő. – Pedig ő – mondta Kamilla – felajánlotta neki, hogy kölcsönveheti az ő kerékpárját, ha le akar menni a postára vagy a boltba. – Postára? – kérdezte az Ügyvéd. – Mi dolga van ennek az embernek a postán? – A rokkantnyugdíját veszi fel – szolgált felvilágosítással Kamilla. – De abból nem tud új bicajt venni – tette hozzá. – Nincs valakinek egy fölösleges kerékpárja? Ha rossz, az se baj, Jenő barátja, aki itt a faluban él, meg tudná reparálni, újabban

besegít az autószerelő műhelyben. – A Kopasz Troll? – fitogtatta az Ügyvéd a jólétesültségét. Kamilla rávillantotta a szemét, és bezárkózott. Utálta, hogy a telepen trollnak hívják a barátait.

Nem sikerült Szakállas Trollnak új járgányt szerezni, az Ügyvéd többször látta kutyagolni a kátyúkkal tűzdelt aszfaltos úton, amely a faluval kötötte össze a telepet. Minden alkalommal, amikor elhajtott mellette, kísértést érzett, hogy felvegye, de a szagára gondolt, meg az ülésheztratra, és inkább a lelkiismeret enyhe nyugtalankodását választotta. Furcsa volt, hogy egyáltalán megmoccan benne a részvét a Troll láttán.

Végül is úgy alakult, hogy mégiscsak éppen Kamillától sikerült megtudnia, hogy miféle életet élt a Troll, mielőtt felbukkant a telepen. Amikor még Jenő volt, állatorvos szeretett volna lenni, mert azt hitte, szereti az állatokat. A felvételi pontszámai növelése érdekében beállt asszisztensnek egy állatorvosi rendelőbe, több évre otthagadt, mert sorra elbukott a felvételikén, és ezen évek alatt kiderült, hogy mégsem szereti az állatokat. A szülei az egészségügyben dolgoztak, ők akarták, hogy orvos legyen, amitől pánikba esett, mert az emberek beteg teste eleve taszította, akkor még nem tudta, hogy az állatoké is, mentő ötletként dobta be az állatorvosi pálya tervét. A szülők örömmel fogadták ezt a változatot is, ám amikor csalódnuk kellett, megvonták tőle a támogatást. Rövidesen meg is haltak, elég idősek voltak, Jenő késői gyerekként született. Egyedül maradt a világban, nem tanult ki egyetlen szakmát sem, munkahelyről munkahelyre sodródott, legtovább eladó és mindenes volt egy kis boltban, amely egzotikus, főleg keleti ajándéktárgyakat árult. A tulajdonos a beszerző útjain drogos lett, és csődbe ment. Jenő utcára került, súlyos depressziósként intézetben kezelték, aztán csökkent munkaképességűnek nyilvánították, s megítélték neki azt a csekélyke nyugdíjat, amelyért lejár a faluba.

Kamilla meglepte az Ügyvédet józan, gyakorlatias és összefogott előadómódjával. Úgy találta, hogy a lánynak megvan a kellő élettapasztalata, reálisan látja a Szakállas Troll életútját, a hányódását kissé helyteleníti, tehát a saját társadalmon kívüli helyzetét tudatos választásként éli meg, különb életminőségnek, mint a Trollé. Valószínűleg e fölénytudat ösztönzi arra, hogy jótékonykodjék vele. A telep turisztikai értékének számító templomrom alacsony kőfalaira telepedtek le, amikor az Ügyvéd kezdeményezte ezt a beszélgetést. Egyszerűen megszólította a mellette elhaladó Kamillát, és bevezetés nélkül neki-szegezte a kérdést: – Mondja, kedves, mi van a barátunkkal? – Nem Szakállas Trollt mondott, nem is jóembert, de Jenőt sem, az igazán túlzott gesztus lett volna, természetellenes. Ez a „barátunk” éppen megfelelt. A beszámoló végére egészen feloldódott az Ügyvédben a korábbi ellenézés Kamillával szemben, jócskán javult a véleménye róla. Ekkor azonban összeakadt a tekintetük, és Kamilla szemében az Ügyvéd egy támadásra készülő állat sunyító figyelmét látta meg. Olyan volt Kamilla szeme, mintha kancsalítana, pedig nem kancsalított, másféle zavarosság, igen, elmosódó örvénylés volt a tekintetében, a szembogara beleolvadt az írisz sötétjébe. Az Ügyvéd megijedt, s Kamilla megérezte a változást. Most ő kérdezett, és fejével a közelben, a fák takarásában rejtőző sátor felé intett: – Miért kérdezősködik róla, Ügyvéd Úr? Ő egy igazi pária. Egy érinthetetlen. Az Ügyvéd Úr kasztja számára különösen az. Tudja azt maga jól. De hiába gondolja, mert látom én, világos, hogy azt gondolja, hogy Jenő egy bűnöző. Hát nem! Soha nem csinált semmit, nem ült börtönben. Mindannyian tévednek. Ezek is itt – körbemutatott a telep házaira –, mind azt hiszi. Hogy az. Bűnöző. Gonosztevő. Csak mert ilyen... Na és! Így szeret élni!

Joga van hozzá! Maga ügyvéd volt, hát tudhatná, mi az, hogy állampolgári jog... – Egyre jobban felhergelte magát, berekedt az indulattól. Az Ügyvéd feltápáskodott, amilyen gyorsan csak képes volt rá, erőltetett udvariassággal megköszönte a beszélgetést, biztosította Kamillát, hogy csak emberi kíváncsiságból kérdezősködött „barátunk” sorsáról, és szaporán iszkolt kifelé a romkertből. Egész este nem tudta visszanyerni a nyugalma.

Még másnap is emésztette a kínos jelenetet, és eközben fennakadt azon az apró részleten, hogy Kamilla az indiai kasztrendszerre utalt. Lám, ez a lány is sokkal tájékozottabb, mint amit feltételezne róla az ember – állapította meg. Eszébe jutott, hogy egyszer látott valamit, ami összefügghet Indiával. Kora reggel döcögött el Kamilla háza előtt orvosi vizsgálatra indulva, nagyon lassan hajt ilyenkor, hogy ne zavarja az alvókat. Napkelte ideje volt. Láta, hogy a lány tornázik, vagy inkább azt kellene mondani, táncol. A Nappal szembefordulva lassú, ívelt mozdulatokat tett, olyasmi volt ez a mozgás, mint a tajcsi, de csak emlékeztetett rá. Talán nem is kínai eredetű volt, sokféle szekta létezik Ázsiában, valamelyiknek a szertartása lehetett ez az ünnepélyes napüdvözlés. Az Ügyvéd mókásnak találta, hogy a településük egyik bolondja a kelő Napot, a másik a lemenő Napot szokta üdvözölni. Nem csoda, hogy barátok. Még el is mosolyodott. Felmerült benne, hogy Kamilla esetleg járt Indiában, kitelik tőle. S ha nem, jógázni biztosan jógázott, egy ideje nagy divat a hölgyek körében. Az Ügyvéd mindenestre opcionális magyarázatnak találta Kamilla hajnali produkcióját arra, hogy ismeri a hindu társadalom szerkezetét, amelyben a brahminoknak tilos megérinteni a páriákat.

(A bűnös teremtmény) Kopasz Troll meghívta a büfébe Szakállas Trollt egy valódi ebédre. Vaddisznópörkölt mindig volt a Büfés hűtőjében, néha özet is kapott a vadásztársaságtól, de olykor feketén jutott vadhúshoz, amikor valamelyik autó éjszaka karambolozott az erdő őshonos lakóinak egyikével. Le kellett volna adni a tetemet az erdőgazdaságnak, de hát ugyanaz lett volna a sorsa, mint a Büfésnél, aki kiválóan tudta elkészíteni a vadételeket, s feltálalható formában juttatott vissza az adományozónak legalább egy vendéglátásra való mennyiséget a kapott nyersanyagból. Ez kárpótolta kissé az illetőt a karosszérijavítás költségeiért.

A két Troll egy hosszú asztal végére telepedett le, a másik végén a Szintetizátoros ücsörgött a Veteránnal és a Kertépítő Kölyökkel. Három-három embernek lett volna még hely a közöttük szabadon maradó padfelületen, tehát a Trollok nem zavarták nagyon a triászt, mégis kelletlenül mordultak vissza a köszönésre. Nem jöttek új vendégek, esőre állt, az asztal két vége között szabadon áramlott a beszélgetők hangja, így elkerülhetetlen volt, hogy a két Troll hallja, amint a Szintetizátoros azt mondja a Veteránnak, hogy neki aztán igazán tudnia kell, eléggé megtapasztalhatta Afganisztánban, hogy az ember a legbestiálisabb teremtmény a Földön. A teremtés botránya az emberi faj, ha egyáltalán egyetlen Teremtésről, egyetlen Teremtőről beszélhetünk, és nem eleve ketten hozták össze ezt a világot. Az Atyaisten a mindenséget, a benne valót meg a Sátán. Mert miért teremtette volna meg a Földet az Isten, ha földrengést, cunamit, erdőtűzet, halált is teremtett rá? És miért teremtett volna embert, akiből mostanra a leghatékonyabb természeti csapás lett? Vagy mindezt eleve pusztulásra teremtett? Ő maga a Gonosz? Ő a Sátán is?

A Kopasz Troll felszisszent. A Szintetizátoros nem hallotta, de a Veterán felfigyelt. – Mi van, tesó? Van valami probléma? – Kopasz Troll mérlegelte, hogy

válaszoljon-e, majd belátta, hogy a baj már megvan, azok hárman akkor is vegzálni fogják, ha hallgat, sőt, lehet, hogy még inkább. Nem a Veteránnak, hanem egyenesen a Szintetizátorosnak mondta nagyon csendesen: – Eretnekség, amit beszélsz. Istenkáromlás. – A Szintetizátoros megvonta a vállát: – Eretnekek csak az őskorban voltak. Amikor Jézus még élt. Megégették őket. Mit akarsz ezzel a huszonegyedik században? – Szakállas Troll tar fejű barátját fixírozta egész közel hajolva hozzá, némán könyörgött neki, hogy hagyja a fenébe a dolgot, ne bocsátkozzon vitába, de Kopasz Trollt elkapta a hév: – Nem jól tudod. Jézus földi megtestesülése idején, kétezer évvel ezelőtt, figyelsz?, nem őskor, kétezer év!, egyszerűen abban az időben, amikor emberként járt közöttünk, mielőtt megkezdte öröklését a mennyekben, még nem volt egyház, így nem voltak eretnekek sem. Csak tanítványok voltak, azokból lettek az apostolok. A tanítványok között volt Júdás is, az áruló, áruló volt, nem eretnek. A katakombák őskeresztényei között sem voltak eretnekek, nem értek rá cifrázni a tanítást, mert nekik a Római Birodalomban tömegesen mártírhálált kellett halniuk Krisztus-hitükért. Például Nero császár százszámra felfeszíttette őket, majd fel is gyújtatta a kereszteteket, mert szerette a tüzet. Amúgy leginkább vadállatokkal tépették szét szegény ártatlanokat kéjesen begerjedt publikum előtt az arénákban. Ezek közül a mártírok közül kerültek ki később a naptári szentjeink, vagyis a mi keresztneveink. Eretnekeknek csak a kereszténység győzelme után maga az egyház minősítette azokat a hívőket, akik más tanításokat követtek. Az ilyen eltévelyedett szektákat testületileg kardélre hányták a katonák a soros pápa parancsára, gyakran egész városokat irtottak ki, és igen, máglyán égették el, aki eretnekség bűnében volt elmarasztalható. Már megbocsáss, de legalább százezer évet zagyváltál össze, barátom. Csak mondom.

– Hú, de okos vagy! Csúcs! Kész professzor... – morgott a Szintetizátoros, már-már elismerve vereségét, de a Veterán kisegítette:

– Professzor a nyavalyát. Baptista házaló legfeljebb. Azok jézusmáriáznak így. Ájtatoskodik itt nekünk, aztán meg hogyan él! Tesókám! Szerinted Istennek tetsző, ahogy élsz?

Kopasz Troll szemlátomást kisebb lett, háta meggörnyedt, két öklét az ölébe ejtette, de lehorgadó fejét hirtelen felszegte, arcát a Veterán felé fordítva nagyon komolyan nézett bele annak résznyire húzott szemébe. Csak nézett, nem szólalt meg. Szakállas Troll viszont feléledt, harciasan védelmébe vette a barátját: – Mi bajod az életével? És ne tesózz, nem vagyunk a testvéreid.

A Veterán kajánul odavetette: – Nővel tartatja ki magát. Mondhatom úgy is, hogy strici. – A Szintetizátoros felnyerített, a Kertépítő Kölyök kuncogott, mint egy kislány. Kopasz Trollnak arcizma sem rándult, maradt a komoly, szomorú kifejezés tágra nyitott szemében, de ekkor már megszólalt, és a triász megdöbbenésére igazat adott a Veteránnak. Igen, bűnös, valóban az, nem tagadja sem ember, sem Isten előtt. Bűne jóvátehetetlenségének tudatában fordult a Mindenhatóhoz, azt remélve, hogy valamiképpen eljut hozzá az ő mélységes megbánása, és egy kicsit megbocsát neki. Néha, amikor sikerül egészen őszintén elmerülni a bűnbánatban, a vezeklésben, úgy érzi, hogy végre magára vonta az Úr figyelmét. Ez olyan, mint amikor a lüktető fekélyt felnyitja a sebészke. Abban viszont téved a Veterán, hogy az asszony, akinél lakik, eltartja őt. Neki rendes munkája van, takarítja a Radovszky-műhelyt, más munkát is rábíznak, ezt a két ebédet is a keresetéből fogja kifizetni. Rá nem lehet mondani, hogy kiktartják, nem strici. – Istenem, bár csupán ennyi lenne az én bűnöm! – szakadt ki belőle a fohász, és eltakarta az arcát.

A három férfi az asztal másik végén és a Szakállas Troll is megzavarodva hallgatott. Felfogták, hogy nem illik faggatniuk Kopasz Trollt a titokzatos bűnéről. Még a tuskó Veterán is tartotta a száját. Szakállas Trollt dúlta föl leginkább a barátja közlése, hiszen jó ideje ismerték egymást, és mindaddig sejtelve sem volt arról, hogy a Kopasznak valami bűne lenne. Annyit tudott, hogy valaha tanár volt színvonalas gimnáziumban, és hogy a válása után került utcára, a válás pedig elég oknak látszott a megcsúszásra, tipikus előzmény volt a hajléktalanok körében. Szakállas Troll áldotta is az esztét, hogy sosem nősült meg, mintha bizony az ő útszélre sodródása külön sors volna a kidobott férjekénél.

– Na látjátok, igazat beszéltem – élénkült fel a Szintetizátoros. – Igenis, átokfajzat az ember. – Egyenesen Kopasz Trollhoz fordult, még közelebb is csúszott hozzá a padon. – Úgy látom, te tisztában vagy azzal, hogy bármi ocsmányságra képesek lehetünk. Nincs olyan, hogy ártatlanság meg jóság. Oké, hagyjuk az Istent meg a Sátánt, ehhez te jobban értesz. Nézzük csak azt, hogy úgy egyébként milyen jól össze van rakva ez az egész mindenség. Itt körben az erdő, ott messze a tengerek, egyáltalán az egymást váltó évszakok. Minden működik, a fák felnőnek és elkorhadnak, de előbb elszórják magvaikat, a gyökereikről is új hajtások erednek, az erdő maga az örökkévalóság. A tengerekben meg mindig elegendő eleség van a halaknak, hiszen megeszik egymást is, hogy ne legyenek túl sokan, de mindig marad kellő halpopuláció a fennmaradáshoz. Milyen remek szisztéma az évszakok váltakozása is! Hogy évről évre legyen új termés, de közben pihenhessen is a talaj. Jól ki van ez találva. Micsoda csodálatos hely lenne a Föld ember nélkül! De annak bele kellett rondítani ebbe a gyönyörű rendbe. Elpusztítja az erdőket, kiszorolja a földet, tönkreteszi a légkört, megmérgezi a tengereket, felzabálja a jövő év termését, felborítja az évszakokat. Na, mit mondasz erre?

Kopasz Troll szólni készült, de Szakállas Troll megelőzte, és lelkenedezni kezdett, hogy tényleg milyen csodálatos a természet, egyetlen makkban vagy dióban vagy cseresznyemagban ott az egész fa, bele van programozva a pici sejtekbe, ennél nagyobb csoda nincsen, hülyék az emberek, hogy úrháborúkat meg zöld marslakókat meg agyament rémmeséket találnak ki, amikor az orruk előtt a legfantasztikusabb csoda, a kicsi magban a hatalmas fa, meg az, hogy a növény a levelével felszippanítja, amit mi kilélegzünk, az ő kilégzéséből pedig mi kapjuk meg az égésünkhöz szükséges oxigént, merthogy az élet tulajdonképpen lassú égés, ki gondol erre?, senki, pedig szuper érdekes, és fantasztikus a madár is, azzal születik, hogy tudja, hogyan kell fészket rakni, és merre van Afrika, meg nézzük meg a pók hálóját... – A Veterán, hogy elhallgatassa, magához ragadta a szót: – Meg ahogy a macska szétmarcangolja a madárkát, a lótetű megeszi a gyökeret, a vakond a gilisztát, a tetvek milliárdja kiszáritja a növényzetet, a gombafertőzésekről nem beszélve, és nézz csak oda, tesó, arra a nagy tölgyre a kerítésnél. A te csodálatos, lélegző levelű növénykéd, amelyik felkúszott rá, kiszívta belőle az összes életet.

Szakállas Troll elbújt a szőrzete mögé, soha nem tudott replikázni. Ezúttal Kopasz Troll állt ki barátja mellett, odavetette a Veteránnak: – Látom, fenemód örvendezel, hogy tele van a világ gyilkosokkal. – Nem mondta ki, hogy „hosszad hasonló gyilkosokkal”, de óhatatlanul gondolni kellett rá. A Veteránnak bizonyára kinyílt a bicska a zsebében, de leblokkolt, a tromffal késlekedett, a Kopasz Troll így nagy nyugalommal a Szintetizátoros felé fordult, most jutott hozzá, hogy válaszoljon neki.

– Szóval te meg környezetvédő vagy. Egyszemélyes Greenpeace. Szép dolog, elismerem. Csak vicces, hogy kizárólag az emberiséget akarod kiirtani a Földről. Nem mondom, hogy nem a mi civilizációnk a felelős a Föld megrongálásáért. A rettenetes nagy veszélyért. De hát nem mi csempésztük be magunkat sanda rossz szándékkal erre a bolygóra. Lettünk. S most már vagyunk. Semmire se mérsz a gyűlölködéssel.

– Persze, hogy semmire se megyek. Mire is mehetnék? Csak nem értem, hogy hogyan engedhette ez a jól megalkotott világ, hogy egy ilyen ocsmány élősdí faj létrejöjjön rajta. A tetű- és gombafertőzést előbb-utóbb legyőzi a természet. Az emberi csírát miért nem likvidálta?

Kertépítő Kölyök váratlanul beleszólt a vitába. Nemigen tudta befejezni a mondatait, a nyelvvel kissé hadilábon állt, mégis jól meg lehetett érteni habogását: nem tetszett neki a Szintetizátoros sommás véleménye az emberi lényről. Van egy csomó dolog, ami nem lenne ember nélkül – bizonygatta. – Városok például nem lennének. A sok szép épület, a hidak, a hajók, a repülőgépek, nem lenne zene sem, márpedig a Szintetizátoros a zenét fontosnak kell tartsa, hiszen ebből él.

– Jaj, Kölyök – intette le a Szintetizátoros –, nem te vagy a legélesebb kés a fiókban, jobb lett volna meg se szólalnod. Művészet? Kreativitás? Csupa hazugság. Alkalom az emberek manipulálására. Alkalom a hatalom megszerzésére. Mert a kultúrában is a hatalom birtoklásáról szól minden. Ott is a megmondóember mondja meg, hogy hol a helyed. Hogy mennyit érsz, az nem számít. A besorolás számít. A természetben minden az, ami. A művészetben, és minden másban is, senki sem az, aki. Hanem az, amit a megmondóemberek mondanak róla. Az állat becsületes. Nyíltan vérszomjas, amikor éhes, de csak akkor. Nyíltan fél az ismeretlentől. Az erdő még becsületesebb. Nem tud titkolni semmit. Csak az ember hazudozik összevissza humanizmusról, szabadságról, erkölcsről, értékekről, még el is hiszi magának, hogy ő homo moralis, nem baj, Kölyök, ha nem tudod, mit jelent, nyugodt lehetsz, te sem vagy az. Csupa önelégült fasz. Csupa díszpéldány. Csupa Én, nagy é-vel. De persze mindegyik álszent pofával hagyja, hogy átejték, hogy rossz célokra használják ki, még ha pontosan tudja is, hogy ez történik vele. Aláfekszik. Behúzza a farkát. De a legtöbbje fel se fogja a valóságot. Meg hát miért is zavarna bárkit bármilyen aljas vagy pitiáner cél? Minden relatív. Ami ma rossz, az holnap dicsőség, és fordítva. Miért zavarná a tápláléklánc csúcsán terpeszkedő világ-urát bármekkora erőszak, amikor maga is gond nélkül lezúzza a legjobb barátját, a jó édes anyukáját is, ha valami haszna lehet belőle. Gyalázat! Hát nem így van?

Mind a négy hallgatója az asztalnál egyöntetűen azt forgatta magában, hogy a Szintetizátoros bizonyára nem tudott szólókarriert csinálni, sőt, nem sikerült neki bekerülni az elit zenekarok egyikébe sem. Kérdés, hogy miért nem, talán tényleg méltánytalanul bántak vele. Mindenesetre valakik kiszelektálták a hivatásos zeneművészek sorából. A Kertépítő Kölyök még azt is tudta egy régebbi, komolyabb italozáskor elhangzott kifakadásából, hogy a Szintetizátoros eredetileg két szakon, klarinéton és fagotton diplomázott, csak amikor ide, az üdülőtelepre került, és kiderült, hogy az éjszakába nyúló bográcsozó-sütögető kerti partikon és lent, a faluban a lakodalmakon, a keresztelőkön és a névnapokon igény mutatkozik élőzenére, akkor szerezte be univerzális hangszerét, és kezdte meghirdetni szolgáltatását a környéken. Tehát mind a négyen személyes sérelmet sejdítettek az epekeserű világnézet háttérében, de eszükbe se jutott előállni a kínálózó magyarázattal, hiszen az efféle trauma szigorú

tabu beszélt cimborák között is. Még a Veteránban is volt annyi tapintat, hogy csak felhúzta egyik szemöldökét.

(Vágyálmod és félelmed) Szakállas Troll a hasát nyomkodta, amint a Kopasz mellett ballagott a sátra felé, megviselte a gyomrát a kiadós ebéd. De azért hálsán köszönte barátjának a meghívást, még sohasem evett szarvaspörköltet. – Ugyan már! Ne köszöngess, a spanom vagy, végül is – szabadkozott Kopasz Troll. Szakállas Troll nem tudta, mi az a span. – Látszik, hogy itt élsz elzárva az erdőben. A fiatalok most ezt mondják a haverra – magyarázta a másik. Ő ugyanis az asszony fiától hallja a divatos szavakat, nagyon sok új szó van, néha mint-ha nem is magyarul beszélne a fiatalok.

– Kár, hogy odaültünk ahhoz az asztalhoz – fakadt ki Szakállas Troll. – Talán a gyomrom sem fájna, ha nyugisan ehettem volna. – A Kopasz csóválta a fejét: mi a csodáért izgatta magát a Szakállas, talán attól félt, hogy azok hárman megverik őket? A Szakállas bólintott. – A Veteránból kinézem – hagyta helyben Kopasz Troll –, az a fajta, amelyik imádja a balhét, de a Kölyök jó fiú, kicsit tényleg nehézfejű, de helyes gyerek. A Szintetizátoros meg inkább saját magára jelent fenyegetést, csak a szája jár, nem kell tőle megijedni. – Elmosolyodott. – A fiataloknak erre is van új szava. Nem kell parázni. – Szakállas Troll felcsattant: minnek arra új szó, amire van már. A Kopasz mit szeretgeti ezeket a nagypofájú görényeket, ezek szokták valami lötytel leönteni és felgyújtani a csöveseket. – Minket – mutatott kettőjükre, és megint eltűnt a szőrzete bozótjában.

Hosszabb csönd után a Kopasz Troll hangosan meditatálni kezdett azon, hogy a Szintetizátorosnak sok mindenben igaza van. Sőt, azt kell mondania, hogy mindenben igaza van. Szakállas Troll meghökkenően kérdezte: – Akkor teszerinted is a Sátán teremtette az embert? – A Kopasz elnézően meglapogatta barátja hátát: – Dehogy! Egyetlen teremtő Isten van. Ő lehelt lelket az emberbe. A mi dolgunk volt, hogy mit kezdünk vele.

Szakállas Troll percekig emésztette barátja válaszát, majd óvatosan firtatni kezdte, miért ad igazat a Szintetizátorosnak, ha nem ért egyet vele. – Ha az ember annyira aljas, hogy csak bajt hoz a világra, akkor a teremtés nem túl jól sikerült – vágta ki nagy bátran a véleményét. – Te meg elégedett vagy vele – mondta szinte szemrehányóan a Kopasznak. – Biztosan azért véded, mert valóságos vagy. Két éve lógunk együtt, sőt, már a pszichiátrián is sokat beszélgettünk, mégsem vettem észre. Soha nem mentél templomba.

Kopasz Troll kicsit bosszankodott a Szakállas együgyűségén. – A hithez nem kell vallás, tehát templom sem kell, sőt. A templomban sok szép eszmével lehet találkozni, sok szép érzés járhatja át az embert, de ezek nem viszik közelebb Istenhez. A templomok gyönyörű épületek, még a meszelt, fakazettás protestáns templomok is, hát még a hitújítás előtti egyházak templomai a szobrokkal, az aranyozott faragásokkal, a freskókkal, az oltárképekkel, az ikonokkal. Ezek mind tulajdonképpen igazolják a zenész haver ítéletét, hogy a művészet hazugság. Manipuláció. Jön a nyomorult istenfélő emberke a sárból összetapasztott viskójából, holtfáradtan, kizsigelerve, beül a márványborítású falak és márványszobrok közé, és elhiszi, mert nagyon szeretné hinni, hogy ez a királyi környezet vár rá a másvilágon, ha minden parancsolatot betart. Hogy őt is megilleti, sőt, egyenesen övé, neki szolgál ez a pompa. A mise végén pedig visszakotródik a dohszagú viskójába, a robotba, hogy fizethesse az adót, amelyből a templomokat építik az evilági kisistenek. Ez az emberke a temp-

lomban csak egy szánalmas illúzióval találkozott. A saját félelmed és bugyuta vágyálmod volna Isten?

– Jó tanár lehettél – állapította meg Szakállas Troll váratlan fordulattal.
– Történelemtanár voltál?

– Az.

– Tulajdonképpen nem baj – morfondírozott tovább a Szakállas –, hogy odaültünk ahhoz az asztalhoz. Nagyon régen nem gondolkodtam semmiről. Csak elvoltam ebben az erdőben. Nekem való élet ez, de hát tulajdonképpen az egyetlen dolog, amire semmi más a világon nem képes, csak az ember, az mégiscsak ez. Az agyalás. És ez jó. Élvezem.

– Nem mindenkinek jó – jegyezte meg a Kopasz szomorúan. Szakállas Troll azt hitte, az agyalásban megkeseredett Szintetizátorosra gondol, pedig a barátja saját magára gondolt. A Szakállas gyanútlan vidámságát így ez a fél mondat nem zavarta meg, örömködött tovább:

– Rádadásul a gyomromból is kiállt már a görcs. Szóval... jó napunk volt. Ugye, haver? Vagy mim is vagy? Spanom?

(A csipkebokor) Észrevehetően rövidültek a napok, Szakállas Troll egyre szomorúbban búcsúzott a napkorongtól, felhős napokon oda sem állt szokott helyére. Még csak az ősz közelgett, de az idő könnyörtelen, s nem volt terve a télre. Aznap tisztán kéklett az ég, s a kékje sűrűbbnek látszott, mint forró nyári napokon. Szakállas Troll a sátra felé tartva megpillantott egy ácsorgó nőalakot az erdei úton. A sarki ház tulajdonosát ismerte fel benne, aki bikiniben szeretett napozni a teraszán, hajladozni a kertjében, ezért ő az arcát sohasem merete jobban megnézni, nehogy kukkolónak tartsa valaki. Ezúttal felöltözve állt egy vadrózsabokor előtt, de az öltözet nem sokat javított a Troll helyzetén, mert szorosan a testéhez tapadó sportnadrágot viselt, a futók használnak ilyet, ívelt, színes betoldásokkal, amelyek tovább hangsúlyozzák az amúgy is tolakodó kerekded formákat. Ám Szakállas Trollt a nő csinos, szelíd arca is zavarba hozta, mert azon két vékony csíkban peregtek a könnyek. A Troll a dúsan termő csipkebokorra gyanakodott: – Szúr, ugye? – kérdezte. – Kesztyű kell hozzá. – A nő értetlenkedve pillantott rá, majd ráébredve, mire gondol a torzonborz erdőlakó, tiltakozni kezdett, dehogy, nem akarja megszedni a csipkebokrot, nem azért bámulja. A Troll megkönnyebbült, mert jótevője, Kamilla is kinézte már magának ezt a bokrot, csak várta, hogy teljesen megérjenek a bogyók, és Kamillának biztosan nagyobb szüksége van a termésre, mint ennek a jómódú nőnek. Már mozdult is, hogy továbbálljon, de a nő megszólalt: – Látja ezt? Látja? Ez a sok kis piros pötty az azúrkék háttér előtt. Hihetetlen.

Szakállas Troll nem a bokrot nézte, hanem a nőt. Azon tűnődött, hogy vajon mi sírnivalót lehet találni ezeken a piros pöttyökön. De nem kérdezett semmit, csak állt. A nő folytatta, inkább csak magában beszélve: – Azt még látni fogom, amikor sárga meg vörös lesz az erdő. November közepén szoktak lekopaszodni a fák. – Csönd. – Tavasz már nem lesz. – Ezt nagyon halkan mondta.

– Mindig lesz tavasz – rántotta meg a vállát Szakállas Troll.

– Nekem már nem – mondta még mindig könnyes szemével mosolyogva a nő.

A Troll legszívesebben menekülőre fogta volna, hiszen semmi köze mások bajához, de tudta, hogy az pocsék dolog lenne, ezért érdes hangon, hogy ne keveredjen bele túlságosan a részvétbe, megkérdezte: – Mért, mi baja? – A nő szárazon, tárgyilagosan beszámolt a betegségéről. Novemberre tüzték ki a koponyaműtétet, daganatot találtak a fejében. Egyelőre nem lehet tudni, hogy

rosszindulatú-e, de ha nem az, akkor is vége az életének, mert nagyon valószínű, hogy a műtét során elveszíti a látását, annyira rossz helyen van a tumor. S ő már nem akarja, nem tudja megtanulni mindazt, ami ahhoz kell, hogy vakon éljen az ember. Jobb lenne, ha a műtétet már nem is élné túl. Mégis fél tőle. Annyira fél, hogy... De arra gondol, hogy hülyeség lenne önszántából megrövidíteni az életét. És most búcsúzik a látványoktól. Kicsit mindentől, de elsősorban a látványoktól. Mert hátha mégis élni fog vakon, vagy ha szerencséje van, félvakon, és akkor jó lesz emlékezni a formákra, a színekre. Ezelőtt nem látta, amit látott, most minden olyan érdekes lett és gyönyörű.

– Kedves uram – fordult a Trollhoz –, nem is tudja elképzelni, hogy mennyi öröm van bennem, amióta így készülök a műtétre. Most ennek a bokornak a szépsége is, látja, öröm, ajándék, és közben mégis sírni kell, mert nem fogom látni többé.

– Hölgyem, én sajnos nem értek igazán az orvosi dolgokhoz, de azt tudom, hogy nem szabad a halálra gondolva nekimenni egy műtétnek – jelentette ki még mindig azon az önvédelmi érdes hangon a Szakállas Troll.

– Terezának hívnak, ha már ennyit elárultam magamról, ne szólítson hölgyemnek. És nem értett meg. Épp azt mondom, hogy tele vagyok örömmel. Soha nem szerettem annyira az életemet, mint most. Minden percnek jelentősége van. Na igen, ennek nemsokára vége lesz, de addig... Csoda!

Szakállas Troll bólogatott, mintha értené Terezát, ki is mondta: – Értem! –, de csak valami ködös sejtelem képződött meg benne az örömről, amely megrikatja az embert, legalábbis a nőket.

– Maga meg fog gyógyulni – legyintett visszanezve, mert megindult szokott helye felé, nézni, ahogy lemegy a Nap.

Az ismeretség feljogosította Szakállas Trollt, hogy beköszönjön Terezának, ha elhaladt a háza előtt, s Tereza meg is kínálta ezzel-azzal. Legtöbbször kávézni hívta be, közölte, hogy milyen különleges pörkölésű kávé isznak éppen, a keksz sem maradt el az apró csészealjról, amely még Tereza nagyanyjáié volt, szinte átlátszóan vékony porcelán, ugye, milyen kedves a minta rajta. A borsóleves, Tereza főztje, szintén különleges volt, mert Tereza megdinszteli előbb a zöldséget, aztán engedi fel vízzel, és a telepen a csapvíz különösen jó a levesek készítéséhez. Egyszer szőlőt hozott a városból Tereza, és akkor Szakállas Trollnak meg kellett csodálnia a szőlőszemeket a fény felé fordítva, amelyek kísértetiesen olyanok voltak, mintha jádeköből faragták volna őket. Betegségről soha egy szó sem esett, és a Troll mindig felderült Tereza lelkendezésétől, persze a kávé és az ételkóstolás sem volt ellenére. A vizitek kedvéért egyre gyakrabban lement a faluba, hogy megtisztázkodjék, s hogy az özvegyasszony mosógépében kimossa a ruháját. Úgy szerzett erre jogot, hogy éppen az özvegyasszonynál dekkoló barátja figyelmeztette kellemetlen szagára, erre hivatkozva pedig a fürdőszobájuk használatára bizvást igényt tarthatott.

Hogy megszűnt a Szakállas Troll körül terjengő bűz, a házak környékén és a büfében is jobban megtúrték. Egyre többször akadt össze a Szintetizátorossal is, mert beóvakodhatott a telepen tartott bulikba. Alkohol nem ivott, de szerette nézni a fellazult embereket, kapott egy tál ételt is, és a mulatozók véralkoholszintjének emelkedésével szinte ő is lerészegedett. Ebben a Szintetizátoros által szolgáltatott zene is ludas volt. Kiderült, hogy Szakállas Troll szeret énekelni. Korábbi életében soha nem énekelt, így tehát ő is meglepődött, hogy milyen könnyen megtanulja a slágereket. A szöveget nem mindig értette, azokon a részeken halandzsázott, de bőszen énekelt a Szintetizátorossal, senkit

nem zavart vele, hisz a zene elnyomta a hangját, és a Szintetizátoros csak röhgött rajta. – A vokálom – mutatott rá széles mozdulattal a társaság derült-ségére.

De ha hajnalban a Troll segített szétszerelni a hangosítót, és elszállítani a házába, a zenész neki pakolta ki sérelmeit, felgyülemlett haragját. Ez a csávó – mármint az aznapi ügyfele, a megrendelő – egy pökhendi gyökér, azt hiszi magáról, hogy pénzügyi zseni, mert megszédte magát. Na ja, a szürkegazdaságban garázdálkodik, pofátlan adócsaló. Ahhoz nem sok zsenialitás kell. Ahhoz sem, hogy kőgazdag létére alkudozzon, mint egy nyomorult, sokszoknyás piaci kofa. Az ő gázsiját is lealkudta, erre kell az a baromi nagy közgazdasági tudás. Adócsaló és piaci kofa. Ennyi. De ő, mármint a Szintetizátoros is ugyanolyan szar alak, mint ezek – tért át az öngyűlölet ösvényére az ittasságából éledezve a hűvös pirkadatban. – Semmivel sem különb, mint ez a sok képmutató tetű. Smúzolásból él, totális hazugság az élete. Riszál nekik, hogy hívják máskor is, cuki pofa, rögtön elhányja magát. Persze ezt is, mint minden genyóságot, megbocsátja magának, mert bármire felhatalmazza a szegény embert a kényszerűség. Végtére is élni kell, meg hát érvényesülni kell, ugyebár. De vajon mi a bűdös francnak? Még élni se muszáj, hát még érvényesülni. Csakis egy alantas ösztön van az egésznek a mélyén... Az összes élőlényben... Még a növényben is... Leginkább az emberben. De ez a leghatalmasabb ösztönünk. Létparancs. Kimarkolni, kiszürcsölni, felhabzsolni a világból, amit csak lehet. Arra születünk, hogy szolgáljuk az anyagcserénket. Valójában az a teremtető istenünk. Emésztünk, tehát vagyunk. Ez nem vicc, nem filozófia, ez tény. Mennyire becsesnek tartja önmagát ő is – halkult el a Szintetizátoros a tirádák után –, igazi egyéniségnek. Spirituális dimenziókat képzel maga köré, pedig valójában szarzsák. Minden tette, minden gondolata az anyagcseréje zavar-talanságának biztosítására irányul. Szánalmas végcél. A hazug és hiú nyomakodás, törleszkedés helyett neki is inkább ki kellene költözni az erdőbe, csak nézelődne, hallgatná a semmit, mélyre szívna a jó levegőt, még sátor se szükséges hozzá, csak egy tágasabb faodú. Mindenki lenézné, kevesebbet zabálhatna, de az legalább igazi élet volna. Egy őszinte élet.

A Szakállas Trollnak egy ilyen hajnalon a Szintetizátoros önostorozása közben eszébe jutott Tereza, hogy ő bezzeg minden apró, kellemes történéstől, benyomástól repesni szokott, és az az ötlete támadt, hogy ezt a két embert össze kell hoznia, hátha a Szintetizátoros is meglátná a dolgokban, amit Tereza lát. És hátha Tereza meg tudná látni a Szintetizátorosban is a szeretnivalót. Napokig foglalkoztatta a terv, de egyikük előtt sem mert előhozakodni vele, nem is volt elképzelése a találkozás lehetséges alkalmáról.

Kiderült, hogy fölöslegesen csinált magának gondot Tereza és a Szintetizátoros összeismertetéséből, mert már jó ideje ismerték egymást. Éppen Tereza egzotikus, vaníliával ízesített kávéját szürcsölte a nagymama áttetsző porcelán csészéjéből, amikor a Szintetizátoros beállított Terezához, mert aláírásokat gyűjtött egy beadványhoz. Már sokadszorra vette ostrom alá a falu önkormányzati hivatalát, amelyhez az üdülőttelep közigazgatásilag tartozik, hogy aszfaltozzák újra a bekötőutat a falu és a telep között, mert már számos leszakadt kipufogócső, törött tengely, sérült abroncs, kiugrott lengésgátló tanúsította, hogy az út járhatatlan. Tereza készségesen aláírta a beadványt, közben elpletykáltak a Szintetizátorossal arról a partiról, amelynek Tereza is vendége volt, a férfi meg a zenét szolgáltatta ott. Valami koktélt dicsérgettek, de a hűspogácsa ehetetlen volt, viszont a fényfüzerek nagyon feldobták a hangula-

tot, Las Vegas, Mexikó, azért is játszott a Szintetizátoros anyyi latin zenét. A Szakállas Troll eközben lelépett, azt hitte, sínre került a dolog.

Adandó alkalommal szóba hozta Terezát a Szintetizátorosnak, elújságolva, hogy aznap is behívta őt a délelőtti kávézásra. Nagyon rendes asszony, és milyen szép. – Jó bőr – hagyta helyben a Szintetizátoros, s magában a 'nocsak, miből lesz a cserebogár' szólással kommentálta a meglepő tény, hogy Szakállas Troll fogékony a női szépségre. Megismételte: – Jó bőr, de állítólag nagyon beteg. Nem kell nekem egy újabb probléma. Van elég.

Szakállas Troll felfogta, hogy a tervezett összeborulásból nem lesz semmi, de a hallgatását a Szintetizátoros nehezményezésnek tartotta, és kiegészítette a korábbi reakcióját: – Különben sem az esetem. Buta.

Ha Szakállas Troll átlagos ember lett volna, hangosan kiszakadt volna belőle a megdöbbenés: – Buta?! – de nem volt átlagos ember, így csak szaporán pislogott. A Szintetizátorost mégis korrekcióra készítette ez a pislogás: – Na jó, nem buta. Csak gyagya. Züzmüm. – A fejét kopogtatta. Szakállas Troll behúzta a nyakát, elbújt szőrzetében, s csak késő este, kornyikálás közben került onnan elő.

Akkor már lemondva tervéről, pusztá kíváncsiságból Terezánál is puhatólózott, hogy mi a véleménye a Szintetizátorosról. Tereza hamiskásan sandított rá: – Csak nem össze akar hozni vele? – Nagyot kacagott. – No nézze meg az ember, mi jár a fejében! Aranyos, ez igazán aranyos. Tényleg igazi, aranyos erdei manó maga, Jenő – már ő is tudta és használta Szakállas Troll rendes nevét. – Nem is lenne rossz még egyszer bepasizni – kezdte ízlelgetni a lehetőséget. – Jóképű férfi, nem mondom. De nem kellenék neki. Nem az az ember, aki el tud feledkezni a saját kényelméről. Nem írom a rovására, ne értsen félre, hiszen az önzés a legtermészetesebb tulajdonságunk. Még a jótékonykodó szentek is érdekből jótékonykodnak, mert szentnek akarják érezni magukat. Szóval az, hogy szeretjük magunkat, nem jellemhiba, nem betegség. Csak... Tudja, Jenő, ez a pasi nekem túl egészséges.

Szakállas Troll napokig forgatta magában Tereza véleményét a Szintetizátorosról. Ő nem tartotta egészségesnek a zenészt, mert tanúja volt öngyűlölet-rohamainak, és tudta, hogy folyvást emészti zátonyon fennakadt, kilátástalan élethelyzete, képes volt megirigyelni még az ő erdei tengődését is. De azt is felmérte, hogy Tereza fején találta a szöveget: a Szintetizátoros fenemód önző ember, hiába, hogy ostorozza magát, csakis ő maga az egyetlen, akire egyáltalán figyelmet tud fordítani. Nem volt képes átlátni ezen a gubancon, hát feladta. Amúgy is megviselte a férfi-nő ügyekbe való bepillantás, mert kísérteni kezdte Szilviácska emléke, az egyetlen nőé, akit szeretett volna feleségül venni valaha, amikor még az állatorvosira készült. S aki miatt végül is annyira kiakadt, hogy le kellett mondania a diplomaszerezés esélyéről. Továbbra is felkereste Terezát és a zenészt is megfelelő időben, vagyis kifürkészve, hogy mikor nem zavarja őket, de egyik előtt sem emlegette többé a másikat. Nem volt már sok ilyen alkalom, mert hamarosan bekövetkezett a tragédia az üdülőtelepen.

(A gyanúsított) Halva találtak egy lakót a telep legfelső, egészen a hegyoldalba ékelődött utcájában. A tarka ház volt az övé, amelyet kétféle kék színnel festettek ki, nyilván mert munka közben elfogyott a festék, és nem találtak már ugyanolyan színárnyalatot. Nagyon csúnya volt, hasonlóan a tulajdonosához, akit a szomszédai is alig ismertek, bezárkózó, mogorva ember volt. A fia találta meg vérbe fagyva, meggyilkolták. Senkinek sem tűnt fel semmi az elmúlt

napokban, nem láttak idegent a telepen. A gyilkosság előző napon vagy esetleg egy nappal korábban történhetett. A nyomozók sorra járták a házakat, Szakállas Troll sátrát is felkeresték, aki éppen gomba után járt az erdőben, egy zsaru ott silbakolt a sátor közelében, várta, hogy a Troll visszaérkezzen, ugyanis többen a telep lakói közül egyedül őt nevezték meg gyanús idegenként. Így aztán Szakállas Trollt, amint előkerült, begyűjtötték, rendőrautóval szállították a járási főkapitányságra, éjszakára is bent tartották. A telep lakói egész este csoportokba verődve tárgyalták, hogy csak ő lehetett a tettes, pedig ártalmatlannak nézett ki, még csak nem is lopkodott. Néhányan azonban megemlégették, hogy a gyümölcsfájukat vagy a paradicsomukat megdézsmálta valaki, nagyon valószínű, hogy ő, s még Kamilla is bevallotta, hogy egy kicsit félt tőle. A Veterán szemrehányást tett a Szintetizátorosnak, hogy ajnározta ezt az időzített bombát, a Szintetizátoros rosszkedvűen tűrte a korholást, elbizonytalanodva hallgatott, pedig várható lett volna a szokásos tiráda, hogy ő ezerszer megmondta, az emberek szörnyű dolgokra képesek, bezzeg a többiek azt hitték, ez csak rossz duma, és tessék. Zavarban volt, hogy épp Szakállas Trollal szemben bizonyult jóhiszeműnek, mekkora blamázs. – Én ezt nem értem. Én ezt nem értem – hajtogatta Tereza, ő melegszívűnek ismerte meg ezt az embert, nem félt tőle egyáltalán, persze lehetséges, hogy hasadt személyiség, egyszer valahogy említette is, hogy pszichiátrián kezelték. Jaj, nagyon megfájdult a feje, bocsánat, de haza kell mennie. Az Ügyvéd Úr csak annyit mondott száraz szakértelemmel, hogy meg kell várni a nyomozás végét, a prejudikálás helytelen, a valószínűség még nem bizonyítottság. Persze, a valószínűséget ő sem tagadja. Egyszóval a telepen többé-kevésbé mindenki gyilkosnak hitte Szakállas Trollt.

Másnapra kiderült, hogy a gyilkosságot egy messziről érkezett ember követte el. A nyomozók ugyanis megnézték a bankfiók térfigyelő kamerájának felvételeit, amelyeken láthatták a telepre vezető beköthető forgalmát is. A kis bankfiók a falnak az üdülőtelep felé eső végén helyezkedik el, onnan már nem lehet letérni az útról, egyenest bevisz erre a zsáktelepülésre, tehát az egyetlen nem azonosítható gépkocsi joggal volt gyanúsítható azzal, hogy a tettesé. Az is volt. A tarka ház tulajdonosa ugyanis uzsorakölcsönök folyósításával foglalkozott nyugdíjkiegészítő jövedelemforrásként, a tettes nagyon sok pénzzel tartozott neki, de képtelen volt törleszteni, az uzsorás a háza elrekvirálásával fenyegette, így hát kétségbeesésében erre a brutális megoldásra vetemedett. Szakállas Trollt tehát már begyűjtése másnapján elengedték, nem fuvarozták vissza a telepre, egész nap kutyagolt, besötétedett, mire a sátrához ért, addigra az utcák és kertek kiürültek, senkivel sem találkozott.

Az ismerősei fogadták ugyan a köszönését, amikor a következő napokban felbukkant az utcákon, de mind valami sürgős elfoglaltságba temetkezett. Nem tárgyalták meg vele a gyilkossági esetet, nem kérdezték, hogy hogyan bántak vele a rendőrségen. A Troll, úgy látszik, értett ebből. Senki nem tudta, miként számolta fel a sátrát, egyik napról a másikra eltűnt búcsú, bejelentés nélkül. Még a sátra környékét is kitakarította, alig látszott meg a helye. Ez is olyan trollos volt. Hogy köddé vált. Mintha tényleg nem ember lett volna.

(Idegenként a világban) Az Ügyvéd Urat meglátogatta a fia Amerikából. A fia is ügyvéd volt, nagy irodát működtetett egy nagyvárosban, mutogatta az apjának a fotókat, videókat a toronyházról, amelyben a puccos irodáját bérlí. Fotók voltak a fiáról kutyaszánon, prémekbe burkolózva Alaszkában, jachton a Karib-

tengeren hölgykoszorúban, a kertvárosi házról is, amelyet legutóbb vásárolt egy jobb helyen, mint az előző volt, más hasonló luxusházakról is, amelyekben a barátainál vendégeskedett, fürdőruhás képek pezsgőspohárral a kézben, tabló nagy, kerek, terített asztalokról azon a díjátadó ünnepségen, amelyen valamilyen egyesület vagy klub az évi fődíját vehette át. Sikeres ember volt az Ügyvéd Úr fia, igazán büszke lehetett rá. Ám a büszkeség mellett valami rejtélyes hiányérzet is megszállta, mert ő, akit egész életében tisztelet övezett, épp a fiától jöttányit sem kapott a várva várt találkozás óta. Az Ügyvéd Úr szerette a víkendházát az erdei telepen, nem hiányzott neki az úszómedence, végtére is bemegy a városba, ha úszni akar, a fia azonban meglepődött, hogy nem olyan házról gondoskodott öregségére, amely minden kényelemmel kiszolgálja. Nem nyavalygott, hogy a ház kicsi, de javasolta, hogy menjenek inkább vissza a fővárosba, mert ő akkor nem lesz az apja terhére, hotelbe költözik az ittléte idejére. Az Ügyvéd Úr belátta, hogy mindkettőjüknek jobb lesz, ha a fővárosi lakásába, amelyet csak télen szokott használni, máris visszatér, ugyanis kiderült, hogy nemigen van miről beszélgetniük egymással, nem került sor meghitt együttlétekre a szalonnasütésre, grillezésre kiképzett kőgyűrű körül, amire pedig annyira készült, amikor még csak várta a fiát. A fia gyermekkorának részleteiből hamar kifogytak, annál is inkább, mert meglehetősen különböztek az emlékeik, közös emlékre alig bukkantak, s ez teljességgel érthető, hiszen a fiában az idegen környezetben szükségképpen elhomályosodtak az itthoni események.

Az Ügyvéd kissé elnehezedett szívvel tért vissza a telepre az őszi teendők elvégzésére, a háza téliesítésére. Most már tudta, hogy egyedül kell meghalnia.

Látva Kamillát, amint szép, nyújtott, ruganyos lépteivel az erdő felé halad, eszébe jutott a Szakállas Troll. Kíváncsiság ébredt benne, hogy mi lehet a szőr-mókkal. Maga is furcsállta, hogy bizonyos melegséggel gondol arra az emberkére, végül belátta, hogy megszánta az alaptalan gyanúsítás miatt. Ha szóba elegyedett valakivel, mindig érdeklődött, hallottak-e valamit róla, így egyszer a büfében a Kertépítő Kölyöktől is ezt kérdezte, aki odaült az asztalához. A Kölyök sem tudta, hogy hova ment a Szakállas, de ő történetesen előre számított rá, hogy el fog menni a telepről, mert neki akkoriban kipakolta a lelkét itt a büfében. Azt mondta, hogy már harmadszor fordul elő az életében, hogy alaptalanul gyanúba fogják, megvádolják valami bűn elkövetésével. Egyházi iskolába járt eredetileg, ott nagy botrány tört ki, amikor pornográf magazint találtak a vécében az egyik víztartály mögé csúsztatva, s mindenki kivétel nélkül biztosra vette, hogy ő rejtette oda. Nem volt bizonyítékuk, de a szüleinek mégis azt tanácsolták a papok, hogy vigyék el abból az iskolából. A szülei sem hitték el neki soha, hogy nem az övé volt az az ocsmányság. Szegények, borzasztóan csalódtak benne, ezt nem lehetett jóvá tenni, pláne, hogy később is csupa csalódást okozott nekik. És benne is ott maradt örökre a tudat, hogy az emberek bármikor feldúlhatják az életét, bűnhődnie kell valamiért, amihez pedig semmi köze sincs, és ez ellen nincsen védelem. Aztán amikor egy olyan butikfélemben volt állásban, újra megtörtént. A tulaj hiányt talált a kasszában, és megvádolta, hogy saját zsebre dolgozik. A Szakállas csak utólag jött rá, amikor az üzlet már csődbe ment, hogy maga a tulaj vehette ki a pénzt, isten tudja, mire kellett neki, valószínűleg a felesége előtt kellett eltitkolnia egy görbe utat, vagy drog-ra költötte. Nagy szemétség, hogy őrá fogta a lopást. Totál biztos, hogy a főnök volt sáros, mert nem bocsátották el, csak visszafogták a fizetését, mondván, hogy dolgozza le a hiányt. És még ő volt hálás nekik.

A Kertépítő Kölyök így, hogy elmondta Szakállas Troll történetét, jobban látta, mennyire felháborító szegény ember többszörös meghurcoltatása, és – bár nem szeretett beszélni – a saját véleményét is hozzáfűzte a beszámolóhoz. – Tudja, Ügyvéd Úr, az a zenész csávó, aki itt lakik a szomszédban, folyton azon rugózik, hogy mi, emberek gonoszak vagyunk. Alapból rosszak, ugye, érti. Én mindig vitatkozni szoktam vele, mert én nem vagyok gonosz, és egy csomó ismerősöm van, akik rendesek. De most nem tudnék vele vitatkozni, mert az nagyon nincs rendben, amit ezzel a Szakállással csináltak.

Az Ügyvéd az asztalon átnyúlva megpaskolta a Kölyök kezét, kifizette az ő két sörét is, és megkérdezte tőle, hogy hol találja az özvegyasszony házát, ahol a Kopasz Troll lakik.

(*Apró ablakok*) Kopasz Troll a hátsó kertben a birsalmafák alól szedegette nagy műanyag vödörkbe a romlás barna foltjaival pettyezett, lehullott termést. Lehet, hogy nem birsalmát, hanem birskörtét, az Ügyvéd nem értett túlságosan a gyümölcsfajtákhoz. – Pálinka lesz belőle? – kérdezte köszönés helyett, közvetlen hangot megütve, ahogy a tekintélyes emberek a közemberekkel való érintkezésben beszélni szoktak. – Nem tudom. Katus a góré – Kopasz Troll a ház felé intett az állával. Szívélyesen invitálta a házba a váratlan látogatót, de az Ügyvéd letelepedett egy régen kivágott fa hatalmas tönkjére, ugyanis a háznak apró ablakai voltak, s még azokra is árnyékot vetett a tót parasztházakra jellemző, hosszan elnyúló tornác, ő pedig élvezni akarta a talán utolsó nyári napsütést így ősz végén. Kopasz Troll vele szemben a földre telepedett szépen kivitelezett törökülésben, az Ügyvéd meg is jegyezte, hogy életkorát tekintve bámulatos a Troll testi kondíciója, ő bezzeg meggondolatlanul ült le erre az alacsony ülőalkalmatosságra, fogalma sincs, hogy fog innen felállni a rossz térdével. Barátságos, fesztelen hangulat alakult ki közöttük, holott korábban egyetlen szót sem váltottak.

Nem, a Kopasz Troll sem tud semmit a barátjáról a Szakállasról. Tőle elbúcsúzott ugyan, nála hagyta megőrzésre a sátrát, de nem kapott tőle semmilyen címet, azt sem mondta meg pontosan, hogy mi a szándéka. Valószínűleg Budapestre ment, mert ott mégiscsak nagyobb a választék hajléktalanszállókból, rossz mind, persze, de van rosszabb és kevésbé rossz.

– És ha maga fel akarja venni vele a kapcsolatot? – kérdezte az Ügyvéd. Kopasz Troll úgy nézett az öregúrra, mintha sajnálná az élet dolgaiban való járatlanságáért. Ő itt akar maradni, eszébe sincs visszamenni az utcára – közölte nyugodtan és egyszerűen. Az Ügyvéd zavart motyogására, hogy hát mégiscsak a barátja, azt mondják, hozzá járt tisztálkodni is, Kopasz Troll savanyúan elnevette magát:

– Hallgathattam is emiatt eleget Katustól. Képzelterti, Ügyvéd úr, ahogy benyomul Jenő az ő retkes lábával és rémes cuccaival a Katus tiszta fürdőszobájába... Meg a vízdíj is... – Az Ügyvéden meglátszott, hogy mit gondol ekkora kicsinyességről, így az egykori tanár az egyenrangú értelmiségi hangjára váltott át, és felvilágosította az Ügyvédet, hogy itt falun kevés a pénz. Az özvegy nyugdíj még kevesebb, és Katus hiába dolgozott egész életében, nem volt bejelentve, nem fizették utána a biztosítást, nincs saját nyugdíja. A fia meg már családot alapított, szóval nem csoda, ha szuttyongatta őt a veszendőbe ment vízköbméterek meg az áramszámla miatt.

Az Ügyvéd bólintott, ezzel akár le is zárhatták volna a témát, de Kopasz Trollt is zavarta, hogy az igazi válasszal még adós maradt.

– Barátom volt – ismerte el. Sójajtott is hozzá. – Kicsit hiányzik is. De ő ott, én itt. Mit kezdenénk egymással? Neki most be kell szoknia egy új helyzetbe. Szüksége van egy társra, akivel vigyázni tudnak egymásra, ha szerencséje van, olyat talál, akivel egészen jól ki tud jönni, ahogyan velem két éven át. Csak megzavarnám, ha a nyakára járnék. Ön, Ügyvéd úr, azt gondolja rólam, hogy szívtelen vagyok. Hogy cserbenhagyom Jenőt. Azt gondol, amit akar, de higgye el, én jobban tudom mindenkinél, hogy Jenőnek új barátira van szüksége.

Az Ügyvéd komoran, de nem ellenségesen hallgatott. Kicsit meghökkent, hogy öreg fejjel, számtalan élettapasztalat birtokában is újat tanulhatott az életről, mert belátta, hogy nagyon is indokolt a Kopasz Troll tartózkodása a barátja megkeresésétől.

Kopasz Troll érzékelte az Ügyvéd hallgatásában az együttérzést, és folytatta a vallomását. Elismerte, hogy mindazonáltal lelkifurdalása van a barátjával szemben, mert nagyrészt az ő múltja miatt került szegény a nyomozás előterébe. – Maradjon kettőnk, közt, Ügyvéd úr, de én büntetett előéletű vagyok. Ezt a zsaruk rögtön kiszúrták, engem is megkerestek, de hát engem többen azonnal igazolni tudtak, nem mozdultam ki a faluból. Jenővel a pszichiátrián találkoztam, ahová a büntetésem végén utaltak be. Olyan rossz állapotban voltam, hogy a hátralevő időt el is engedték. Jenő régebbi beteg volt, őt is depresszióval kezelték, már félig-meddig gyógyultnak minősült, csak nem volt hova mennie a klinikáról, nem volt kire bízni, azért tartották ott. Segédkezett a személyzetnek. Az etetésemet, sétáltatásomat rábízta, így kerültünk össze. Tehát egyáltalán nem fogolytárs volt, mégis úgy vették itt a nyomozók, hogy egy büntetett előéletű személlyel érkezett a környékre, alaposan rá kell nézni. Talán nem gyűjtötték volna be, ha nem én vagyok a barátja. Ügyvéd úrnak nem kell mondanom, hogy milyen stílusban folynak a kihallgatások. Képzelem, hogy csodálkozott szegény, amikor megtudta, hogy börtönben is ültem. Csak a válásomról beszéltem neki.

– Biztosíthatom, hogy köztünk marad, ami most elhangzik. Nincs jogom megkérdezni, de tudja, az ügyészségen dolgoztam, nekem talán megmondhatja: mi volt a vádirat tárgya? Tulajdonképpen mit követett el? – Az Ügyvéd resztekedett tolaakodó viselkedése miatt, mégsem tudott ellenállni a fellobbanó kíváncsiságnak.

– Bármit tettem, megbűnhődtem érte. Most is bűnhődöm. Legyen ennyi elég – állt fel viszonylag könnyedén Kopasz Troll a törökülésből, és felsegítette a farönkről az öregurat.

(A gyónás) Kamilla is aláírást gyűjtött: azon szomszédainak a jóváhagyására volt szüksége, akiknek a telke egy nagy beépítetlen területtel volt határos, amely az önkormányzat tulajdonát képezte. Kamilla ezen a területen vadon termő gyógynövényeket talált, gondozni kezdte ezeket a hátsó kerítése mentén, és az erdőből másféle gyógynövényeket is odatelepített. A beadványban hosszan ecsetelte, hogy ezzel a templomrom mellett valaha állt kolostor szerzeteseinek tevékenységét éleszti fel a hagyományápolás jegyében, és ehhez kéri az önkormányzati testület és a Polgármester hozzájárulását. Valaki ugyanis bejelentést tett, hogy Kamilla jogtalanul használja a köztulajdont, és a jegyző felszólította Kamillát, hogy a területbitorlást haladéktalanul szüntesse meg. Az Ügyvéd kertje nem volt határos a szóban forgó önkormányzati tulajdonú telekkel, de Kamilla abban bízott, hogy ha az ő neve is az aláírók között szerepel, akkor komolyabban veszik a fellebbezését. Az Ügyvéd bosszanko-

dott, hogy a hivatal már megint rendkívüli korlátoltságról tett tanúbizonyságot, senkit sem zavar az elgazosodott területen az a pár szál vadvirág, hacsak az nem zavar valakit, hogy Kamilla öröme leli bennük. Aláírja a beadványt – ígérte Kamillának –, de van benne néhány mondat, amit nem tart szerencsésnek, és ha Kamilla megengedi, ő a maga tudása szerint átírja a szöveget hivatalos nyelvre, úgy biztosan hatásosabb lesz. Kamilla tudta, hogy az ajánlatnak örülnie kell, és úgy is tett, mintha hálás lenne, de bántotta, hogy az ő nagy gonddal, napokon át körmölt beadványát az Ügyvéd rossznak tartja. Legalább van benne lélek – védelmezte magában a fogalmazványt –, láthatják benne a jóakaratot, az elhivatottságot, hogy ő megneemesíti ezt települést a múltja felidézésével. Természetesen mégis elfogadta az Ügyvéd tanácsát, aki azon nyomban neki ült a beadvány megszövegezésének. Nemcsak számítógépe, még nyomtatója is volt a víkendházában.

Kamilla egy nádfotelben üldögélve várta, hogy az Ügyvéd végezzen. Az eredmény tényleg úgy nézett ki, ahogyan egy hivatalos szövegnek kell, talán respektálja a polgármester, hogy Kamillának hozzáértő, komoly támogatója akadt. A társalgás során szinte azonnal előkerült Szakállas Troll esete. Az Ügyvéd szóba hozta a Kopasz Trollnál tett látogatását is, kerülve, hogy Kopasz Trollnak nevezze Jenő barátját, nehogy megharagítsa Kamillát a csúfondáros névhasználattal, emlékezett rá, mennyire felháborította a trollkozás. – Ó, az András! Nem vagyok meglepve – jelentette ki Kamilla válaszul a tényre, hogy Kopasz Troll, aki ezek szerint András, nem is akarja megkeresni eltűnt barátját. A lány, mint kiderült, nem a pszichiátrián ismerkedett meg a csöves párral, hanem már egy felülvizsgálat alkalmával. Ott mesélt nekik az erdei üdülőtelepről, ahová annak idején, amikor őt is a pszichiátriai intézetből engedték el, a szülei kimentették a megbetegítő városi környezetből. – Megvették ezt a kis házat, hogy nyugalمام legyen – panaszkolta Kamilla –, és láthatja, Ügyvéd Úr, milyen nyugalمام van. Feljelentenek, megtiltják, hogy kövessem a szerzetes atyák hagyományát, pedig ez itt megszentelt föld, hiába mondom nekik, kinevetnek, nem számít, mert bolond vagyok. Szerintük. Megszentelt földre hordják ki a szemetüket, oda engedik ki a szennyét, képzelje, Ügyvéd Úr, a Falusék ott melletttem a derítőjükből az árokba vezették ki a majdmegmondtam micsodát. Be fogom jelenteni a Köjálnál. Ez már közegészségügyi kérdés. Nem igaz?

Az Ügyvéd elszomorodott, túlságosan ismerte a kényszerességet, és sűrűn el akarta terelni Kamillát a vesszőparipájától az őt amúgy is foglalkoztató kérdéssel:

– Miért mondta, hogy Andrásról nem várt mást?

– Cserbenhagyás – nézett rá jelentőségteljesen Kamilla. Az Ügyvéd eredetileg arra készült, hogy a téli hónapokban majd régi munkahelyi kapcsolatai révén kinyomozza Kopasz Troll elítélésének okát, de hirtelen megcsillant a lehetőség, hogy Kamillától is megkaphatja a felvilágosítást.

– Gázolt?

– Nem. Rosszabb. Tudja, Ügyvéd Úr, amikor itt laktak nálam a garázsban, András nagyon beteg volt. Azért is fogadtam be őket, esett a hó, pedig már majdnem tavasz volt, András megfázott, csoda, hogy meg nem fagytak a sátorban. Lehet, hogy tüdőgyulladás lett, de lehet, hogy csak szimpla megfázás volt, mindenesetre azt hitte, meg fog halni. A férfiak nem jól viselik a testi bajokat, egy náthába is meg akarnak halni – mosolyodott el Kamilla szinte gyengéden, és megint kedvesnek és okosnak látszott. Ahogyan jó napjain az Ügyvéd néhai felesége is. – Akkor lázmérés közben meggyóntha nekem – folytatta

a lány –, hogy mit követett el. Kerékpáros túrára vitte az osztályát, és az egyik lány az agyára ment, annyit cirkuszolt, megállás nélkül vele kellett foglalkozni, semmi se volt jó neki. Ezért amikor a lány azt mondta, hogy nem bír tovább menni, és eldőlt az út mellett, András nem törődött vele. Megmondta neki, hogy melyik kempingben fognak megszállni, és továbbindult a többi gyerekkel. Más-kor is előfordult, hogy hátra kellett hagyni valakit, mert a kerékpárja tropa lett, olyankor mindig az illető gyerekkel ott maradt valaki a csapatból, hogy együtt várják a segítséget. Ennek az összeférhetetlen lánynak az osztálytársaival sem volt jó a kapcsolata, senki sem akart vele maradni. Másnap reggel rend-őrök jöttek, a lányt halva találták ott, ahol András hagyta. Később kiderült, hogy egy rossz ér volt az agyában, az akármikor elpattanhatott, hát éppen akkor pattant el, lehet, hogy az erőfeszítéstől. Amiatt volt rosszul. Nem biztos, hogy ha időben kórházba került volna, megmenthették volna, de András gondatlan-ságból elkövetett emberölésért ítélték el. Az egész élete ráment egyetlen elbo-rult pillanatra. Szerintem megbűnhődött a tetteért. Ő mégsem érezte úgy, ben-ne megmaradt a lelkifurdalás. Tulajdonképpen gyónt nekem, mintha pap volnék. Persze, másnapra jobban lett. Nem vetem meg András, sőt, sajnálom, de Jenőt jobban kedveltem mindig. Hát, most Ügyvéd Úr is tud mindent. – Ka-milla hirtelen elkomorodott, csinos arcvonásait eltorzították az egymásba futó ráncok. – Nem kellett volna elmondanom. Gyónási titok volt. Igaz, hogy én nem vagyok pap, de valahogy mégis... Nem kellett volna.

(Új tavasz, új nyár) Eltelt a tél, kezdett újra benépesülni az üdülőtelep. A sarki házon, Tereza házán tábla éktelenkedett: Eladó. A Büfés úgy tudta Tereza báty-jától, aki az eladást intézte, hogy Tereza egy szeretetotthonba akar költözni, mert nem tudja egyedül ellátni magát, és hogy megfizesse a beugrót, a lakását már eladta, csak hogy az azért kapott pénz nem volt elég. A Büfés azt is tudta, hogy a Szintetizátoros valamikor karácsony táján Pesten összefutott a Szakál-las Trollal. A Büfés is és a Szintetizátoros is állandó lakók voltak a telepen, a téli hónapokban is találkoztak, ezért értesült a Büfés az esetről. Állítólag Szakállas Troll egy élelmiszerüzlet kirakatában, a szellőzőberendezés rácsa előtt, a meleg levegőáramlásban üldögélt, ahogy általában a hajléktalanok szoktak, mellette műanyag tálka ételnyomokkal, nyilván egy környékbeli lakó jótékonykodott vele, tehát ott is meg tudta kedveltetni magát. Megismerte a Szintetizátorost, de nem örült neki. Nem kérdezett senkiről semmit. Terezáról sem. Amikor a Szintetizátoros tréfálkozva megkérdezte tőle, hogy most hová jár énekelni, olyan csodálkozva bámult rá, mintha nem értené, hogy jön oda az éneklés egyáltalán. De azt mondta, jól van, éjszakára bemegy a szállásra, néha újságot is árul, legszívesebben itt üldögél a párkányon, ez az ő foglalt helye. Nem volt ittas, és nem volt kosz, vizeletnyom a kirakat körül.

Várták, hogy kitavaszkodván majd elfoglalja a sátrával a régi helyét. Csak-hogy Szakállas Troll nem bukkant fel többé a telepen. A sátrát, egyéb holmiját azonban Kopasz Trolltól, akit már mindenki András-ként emlegetett, elvitte.

Egyetlen dolog emlékeztetett az új nyárban is őrá. Az Ügyvéd Úr mindig megállt pár percre az esti sétái során azon a fényárban úszó ponton, ahonnan látni lehetett a lemenő Napot.